

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УНІВЕРСИТЕТ АНКАРА ХАДЖИ БАЙРАМ ВЕЛІ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
АНАТОЛІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
МОЛОДІЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ (ЧЕХАНУВ, ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної конференції
«Розвиток професійної майстерності педагога в умовах
нової соціокультурної реальності»

Тернопіль
2022

УДК 159.98:37.091
Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 29-30 вересня 2022 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, В.Є. Кавецький, О.Я. Жизномірська, Т. В. Магера, Г.І. Герасимчук, Н.Б. Стрийвус – Тернопіль: СМП “Тайп”, 2022. 450 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 29-30 вересня 2022 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол №5 від 04.11.2022 р.)*

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2022

ЗМІСТ

Петровський О.М. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	14
Антончук О.М. ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ФЕНОМЕН ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	19
Ataklı Saçak F PANDEMİ DÖNEMİNDE YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİ	22
Бабовал Н. Р., Бабовал Д. С. ВИЩА ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	25
Балабанов С.О. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ НЕФОРМАЛЬНУ ОСВІТУ.....	28
Барабаш І. О. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ ТА НАВЧАННІ.....	32
Бартенєва І.О. РОБОТА КЛАСНОГО КЕРІВНИКА З ВАЖКОВИХОВУВАНИМИ ПІДЛІТКАМИ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ.....	36
Бачинська Н.Я. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО НАПРЯМУ «ГРА ДИТИНИ» В ДЕРЖАВНОМУ СТАНДАРТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	38
Березюк Д.І. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	40
Білоус І.І. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ	42
Боднарук Н.В. АЛЬТЕРНАТИВНА ТА ДОДАТКОВА КОМУНІКАЦІЯ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТА СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ З ООП.....	44
Борисьонок М.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	47
Брик Р. С. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	49
Буняк Н. А. ОНЛАЙН-ЗАЙНЯТІСТЬ НА НИВІ ВИКЛАДАННЯ: РЕАЛІЇ СУЧАСНОСТІ..	52
Вітенко І.М. ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА ЯК ТВОРЧА ПЛАТФОРМА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»	54

Воробець О. Р., Луцан Н. І.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5-6 КЛАСАХ.....	60
Гайда В.Я.	
ПРОБЛЕМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ПРЕДМЕТІВ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	63
Гармаш О. М.	
ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	65
Герасимчук Г.І.	
КРЕАТИВНЕ НАВЧАННЯ УЧНІВ СУЧАСНИХ ЗЗСО.....	67
Главацька О.Г.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	70
Главацька О.Л., Грод І.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИХОВАННЯ У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ....	73
Глядик М.Б., Зубаль І.М.	
ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ У РОБОТІ ІЗ ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	76
Голочинська І.О.	
СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ УЧНІВ ІНОЗЕМНОЇ (НІМЕЦЬКОЇ) МОВИ	79
Горєлова О. В.	
ТЕХНОЛОГІЯ LEGO – ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ ВИРШЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ЗАВДАНЬ ТА СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	81
Городецька О.А.	
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	85
Городецька О.В.	
АКТУАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПОГЛЯДІВ СОЛОМІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	89
Гребіневич М. І.	
ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЛІКАЦІЇ ДИСКУРСИВНОГО КОМПОНЕНТА КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНІК, ЯК ОДНИХ З ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПІДЛІТКІВ ГОВОРІННЮ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ВРАХОВУЮЧИ КОНТЕКСТ «НОВІЙ ШКОЛІ – ВЧИТЕЛЬ НОВОГО ПОКОЛІННЯ»	92
Karoline Dworschak	
PARENTAL EDUCATION AS A STARTING POINT FOR MORE ACADEMIC EQUITY.....	94

Демидаць С.Р. ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	97
Дем'янюк А.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	100
Дерев'яна Т. Р. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО І ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ.....	102
Джурило А.П. ДО ПИТАННЯ ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ВЧИТЕЛІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ШКОЛАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	104
Домуховська М. Р., Серьогіна І. Ю. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК, ЯК ЧАСТИНА ОСВІТИ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	106
Домуховська М. Р., Серьогіна І. Ю. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА».....	108
Дранічнікова В.А. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	111
Древніцька О. І. АКМЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН.....	114
Alla Durdas., Tetiana Harbuza CREATIVE WRITING IN LEARNING AND TEACHING A FOREIGN LANGUAGE.....	117
Жизномірська О. Я. ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ У ВИМІРІ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА ЖИТТЄВИХ ПРІОРИТЕТІВ (НАУКОВИЙ ПОГЛЯД І. Д. БЕХА).....	120
Житницька А. А. ЄМОДЗІ – МОВА МАЙБУТНЬОГО ТА ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	122
Житомирський А. В. РОЛЬ САМООСВІТНЬОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГА ЩОДО РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.....	124
Жмурко О. Г. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН.....	129

Зайченко І. В. СОФІЯ РУСОВА ПРО ПРОБЛЕМИ УЧИТЕЛЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ «СВІТЛО» (Київ, 1910-1914).....	132
Zeynep Bağlan Özer YÜKSEKÖĞRETİMDE DİJİTALLEŞMENİN EĞİTİME ETKİLERİ.....	135
Lifang Zhang THE INTERGRATION OF MINDFUL EATING CURRICULUM IN UNDERGRADUATE EDUCATION.....	139
Зборовець Н. М. МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО (ДИСТАНЦІЙНОГО) НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ.....	141
Іванюк Т. Г. МИСЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ТРЕНД МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	144
Іщенко Л. В. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	148
Кавецький В. Є., Кавецька Р.Є. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ НОВИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	150
Кириленко Н. І. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ.....	153
Клімкіна Н. Г. ПРОЕКЦІЯ ЗНАНЬ З НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ В ПРАКТИЧНОМУ ВТІЛЕННІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА.....	157
Ковальова Т. С., Скоробагацька О. І. ВАЖЛИВІСТЬ ВОЛОДІТИ ПРОФЕСІЙНОЮ КОМПЕТЕНТНІСТЮ ДЛЯ СУЧАСНОГО КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ЖИТТЯ.....	161
Когут О.І. ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: З ДОСВІДУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ОКІППО.....	162
Кодлюк Я. П. ЗАГАЛЬНОНАВЧАЛЬНІ ВМІННЯ І НАВИЧКИ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ УСВІДОМЛЕНОГО ЧИТАННЯ.....	165
Козленко О. Г. НАВЧИТИ ВЧИТЕЛІВ СТВОРЮВАТИ КОМПЕТЕНТНІСНО ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ.....	168

Козубцов І.М.	
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА КАФЕДРИ ВІЙСЬКОВО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВІЙНИ	170
Колодійчук О. Я.	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА ЗМІШАНОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	172
Кондирєва М. М.	
ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА УЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА: ПОБУДОВА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	174
Коненко Л. Б., Іваночко О. В.	
ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	180
Корогода І. І.	
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ В УЧНІВ ПОЗИТИВНИХ МОТИВІВ УЧІННЯ ..	183
Котова В. І.	
УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ ЯК АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	187
Кравчук О. М.	
ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНОГО ТЕЛЕФОНУ ЯК НАВЧАЛЬНОГО ЗАСОБУ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	189
Lian Dexin, Oksana Krychkivska	
THE WAY OF IDEOLOGICAL AND POLITICAL EDUCATION AS LEADING IN VOCATIONAL EDUCATION	192
Кухтяк С. Б., Кухтяк О. В.	
ОСОБЛИВОСТІ ТРИВОЖНОСТІ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ ..	193
Кучер Л. А.	
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНИХ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	196
Лаховська О. В.	
ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ ХІМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У СТАРШІЙ ШКОЛІ	201
Лебедик Л. В.	
ПРОЄКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЗАШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	203
Лещук Г. В., Заверуха А. О.	
ФАСИЛІТАЦІЯ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ	206
Литвинюк Г. І.	
ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	209
Логвись О.	
ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	212

Локшина О. І. ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ В ОСВІТУ ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ: КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ.....	214
Магера Т.В. РОБОТА З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ОКІППО).....	216
Майнаєв Ф. Я., Рибалко Л. С., Дін Жуцзе, Ван Чжо РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА	218
Маканик А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	220
Макаренко І. Є. РЕАЛІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОШКІЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ЗАСАДАХ ЛІДЕРСТВА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНО- ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ВЧИТЕЛІВ.....	224
Максименко О. О., Глушко О. З. УЧИТЕЛЬСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ	226
Марфут Л. М. ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ.....	228
Маслова А.В., Гончарова О. А. ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	230
Матковська О. Є. ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	233
Мединська О.Я. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ.....	236
Метко А. Б. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ПРОЕКТУВАННЯ СТОЛЯРНИХ ВИРОБІВ МАЙБУТНІМИ ПЕДАГОГАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУМУ У ЗАКЛАДІ ФПО.....	239
Митулинська О. Є. ОСНОВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	242
Міняйлова А. В. ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНІЙ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ: СВІТОВИЙ ДОСВІД..	244
Мерена Н. М., Коротюк З. М. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПОКАЗНИК АДАПТАЦІЙНОГО РЕСУРСУ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	246

Мойсеєнко О. М. ПІДГОТОВКА УЧИТЕЛЯ ДО ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	252
Молчанова О. М. МОЖЛИВОСТІ АРТКОУЧИНГУ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА.....	254
Моначин І. Л., Дзюбановська І. В. ПРОЦЕС ПЕРЕЖИВАННЯ ТА АДАПТАЦІЯ ДО НОВОГО ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ В ПЕРІОД ВІЙНИ.....	257
Мороз Т. В. СЛОВОТВІРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	260
Морозова О. О. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ГЛОБАЛІЗАЦІЯ».....	262
Мочук О.Б. ІНТЕРАКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА УРОКАХ ЯК ОДИН З КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В НУШ.....	264
Нікольська Н. В. ІННОВАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ ЄС.....	268
Ноздрова О. П. ФОРМУВАННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	270
Нос Л. С. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ У КАНАДІ.....	273
Нощенко К.В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ДО ВИКОНАННЯ ОBOB'ЯЗКІВ ТЬЮТОРА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	275
Олексюк В.П., Олексюк О.Р. РОЗВИТОК ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА	278
Олійник Г.М. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З СІМ'ЯМИ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДИТИНУ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	281
Олійник Н.Я. ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА.....	284
Олійник О.Й. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	286

Онищук І. А., Доманюк О. М. ДО ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.....	289
Онищук Л.З. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕКСТІВ У ФОРМУВАННІ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	291
Павленко О. А. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ЗБРОЙНИХ СИЛ ФІНЛЯНДІЇ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	293
Петришин Л.Й. ОСОБЛИВОСТІ САМОВИРАЖЕННЯ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФАНДРАЙЗИНГУ.....	295
Петришин Л. Й., Кравчук О. П. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З НЕПОВНИХ СІМЕЙ В УМОВАХ ПОЗАШКІЛЛЯ.....	297
Періг І. М. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ «ДОСВІДЧЕНИЙ ВИКЛАДАЧ – СУЧАСНИЙ СТУДЕНТ»	301
Grażyna Piskorska KREATYWNOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ W ZARZĄDZANIU PLACÓWKAMI OŚWIATOWYMI	304
Попеско А. П., Якименко С. І. ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	308
Правдівцева Л. В. ІННОВАЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ В ОСВІТІ (метод проєктів).....	310
Продан І. П. НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ТА ВИМОГИ ДО ЇХ ПРОВЕДЕННЯ ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	313
Ребуха Л.З. УНІВЕРСИТЕТИ МАЙБУТНЬОГО: ПОГЛЯДИ НА ВИЩУ ОСВІТУ	315
Christian Rudloff USE OF AUDIENCE RESPONSE SYSTEME (ARS) IN MATHEMATICS LESSONS AT SECONDARY LEVEL 1.....	318
Рубльова Н. О. ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДАГОГА: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ...320	
Рушак О. Д. ІННОВАЦІЇ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	323
Савченко А. О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ В ЗВО ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	325

Семенча Л. Г., Шевякова Н. Л. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	327
Сесик О. О. ОСОБЛИВОСТІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	330
Сівак Ж. І. ПІДГОТОВКА КОМПЕТЕНТНОГО УЧНЯ НА УРОКАХ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	333
Сівчук П. І. ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПАРАДИГМИ ВИХОВАННЯ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА	335
Сідор І. В. ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ПОКРАЩЕННЯ УСПІШНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	336
Сіткар В. І., Сіткар С. В. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МЕДІАТОРІВ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ТЕХНІКИ.....	338
Сіткар Т. В., Сіткар Н.С. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕРАЦІЇ ВЧИТЕЛЕМ ПСИХОЛОГІЧНОГО САМОПОЧУТТЯ ДІТЕЙ В ШКОЛАХ ШВЕЦІЇ.....	347
Смерека Г.І. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	350
Смук Н.Р. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	354
Соболяк Л.Є., Павловська І.М. МЕХАНІЗМИ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В РОЗБУДОВІ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗЗСО	358
Сокол М.О., Зенчака Андра, Юрив А.Ю. THE INFLUENCE OF EURO-INTEGRATION PROCESS INTO HIGHER EDUCATION SYSTEM.....	363
Сопільник М. П. МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО – ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦЬОЇ ОСВІТИ.....	365
Сотніченко І. І. ОРГАНІЗАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГА	367
Срібняк Т. В. НАОЧНІСТЬ В ПРОФЕСІЙНОМУ НАВЧАННІ.....	369

Степаненко В. В. ВИКОРИСТАННЯ 3D-ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ.....	372
Степаненко В. І. ІНТЕРАКТИВНИЙ ПЛАКАТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА.....	376
Степанова Т. В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	379
Стрельников В. Ю. ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ДО УПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНТЕНСИВНОГО ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	382
Стрийвус Н. Б. РОЛЬ СУЧАСНОГО УЧИТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	384
Таєнчук О. В. ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ GOOGLE CLASSROOM У НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	387
Трубавіна І. М., Чередниченко О. Ю., Недря К. М. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОБОТИ ОСВІТЯН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	389
Olga Tsaryk, Nataliia Rybina PECULIARITIES OF SPEECH CULTURE IN ENGLISH-SPEAKING SOCIETY.....	391
Тютюнник І. С., Добрянська Н. В. МОЖЛИВОСТІ ТЕХНІКИ ГРАТАЖУ ПРИ ВИВЧЕННІ ОСНОВ ГРАФІКИ.....	393
Ummugulsum Dohman UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİ VE UZAKTAN EĞİTİM ÖĞRETMENİNE GENEL BİR BAKIŞ.....	396
Урмич О. М. ЗНАЧЕННЯ МЕТОДІВ ПРОЕКТІВ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	399
Феленюк А. І., Главацька О.Л. ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ КЕРІВНИКА СОЦІАЛЬНОЇ СЛУЖБИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	401
Хома С.О. ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ НАРАТИВНОГО МЕТОДУ У НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ.....	404

Thomas Bauer, Birgit Hoefler	
UKRAINE-CRISIS-SUPPORT FROM THE UNIVERSITY COLLEGE OF TEACHER EDUCATION VIENNA (= PH VIENNA) FOR CHILDREN, TEACHERS, PRINCIPALS AND PARENTS IN VIENNA VIA ERASMUS+ INTERNSHIPS.	408
Andrew M. Cwer	
PATRIOTIC EDUCATION IN THE CURRICULA OF SELECTED SUBJECTS OF MASS SCHOOL AS AN IMPORTANT ELEMENT OF DEFENSE EDUCATION (SELF-REFLECTION).....	410
Чекригіна Г. Б.	
БЛОГ ПЕДАГОГА ЯК СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ РЕСУРС.....	416
Чорна І. М., Бриндзя Г. З.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМООЦІНКИ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.....	420
Чорна І.М., Тимків С. Я.	
ДОСЛІДЖЕННЯ СФОРМОВАНOSTІ ТИПІВ ПАМ'ЯТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	423
Чорна І.М., Філюк Н. А.	
ДОСЛІДЖЕННЯ СІМЕЙНОЇ ТРИВОЖНОСТІ ЯК ФАКТОРА ВПЛИВУ НА ПСИХІКУ ДИТИНИ.....	425
Чорна О. М.	
СТВОРЕННЯ ДИДАКТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЇ «КРАВЕЦЬ» ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЕРВІСУ LEARNINGAPPS.....	429
Чорненька О. М.	
ІНФОРМАЦІЙНА І ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИПУСКНИКА ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ – ВИМОГА ЧАСУ.....	430
Чорний О. В.	
ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ....	433
Чугаєва О. А.	
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	437
Шпак М. М.	
ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ: ПСИХОДИДАКТИЧНИЙ ПІДХІД.....	440
Яковичин Р. Я., Сидорська О. Я., Сохацькі Пьотр	
ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГА ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ....	442
Ярмолицька С.О.	
ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ПРОДУКТИВНОГО НАВЧАННЯ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	446

5. Медіація – виклик сучасності. URL: <https://ki.arbitr.gov.ua/userfiles/media/nedry/present/gorec.pdf> (дата звернення : 12.02.2022).
6. Медиация в Украине. URL: http://www.mediation.org.ua/index_r.htm (дата звернення : 10.02.2022).
7. Медіація – нова фішка комунікації. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/mediaciya--nova-fishka-komunikaciyi.html>
8. Медіація як спосіб деконфліктизації сімейних правовідносин в Україні. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/mediatsiya-yak-sposib-dekonfliktyzatsiyi-simejnyh-pravovidnosyn-v-ukrayini/> (дата звернення : 06.02.2022).
9. Модель процесу посередництва: концепції, методи та прийоми: посібник. 2-ге вид., доп. / за ред. А. Журавського, Н. Гайдук. Вінніпег; Львів: Малті-М, 2004. 151 с.
10. Тарновецький Максим. Медіація в Нідерландах: прагнення до досконалості. URL: <https://law.chnu.edu.ua/mediatsiia-v-niderlandakh-prahnennia-doskonalosti/> (дата звернення : 08.02.2022)
11. Техніки медіації: які з них є must have в реальному житті. URL: <https://www.integrites.com/uk/publications/texniki-mediacii-yaki-z-nix-ye-must-have-v-realnomu-zhitti/> (дата звернення : 09.02.2022)
12. Юрійчук Ілля. Медіація в Польщі: коротко про головне. URL: <https://law.chnu.edu.ua/mediatsiia-v-polshchi/> (дата звернення : 12.02.2022).

Сіткар Т. В.,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри комп'ютерних технологій
ТНПУ ім. В. Гнатюка

Сіткар Н.С.,

вчителька початкових класів Тернопільського
ЗЗСО № 13 ім. А. Юркевича

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕРАЦІЇ ВЧИТЕЛЕМ ПСИХОЛОГІЧНОГО САМОПОЧУТТЯ ДІТЕЙ В ШКОЛАХ ШВЕДЦІЇ

Постановка проблеми. Психологічне самопочуття дітей – пріоритет шведських шкіл. У кожній школі є куратор, до якого дитина може прийти і розповісти, наприклад, про свої проблеми з успішністю, про труднощі в шведській сім'ї або з однолітками. Крім того, вчителі регулярно проводять індивідуальні бесіди з кожною дитиною, під час яких намагаються з'ясувати, наскільки комфортно дитина почувається у класі, серед однокласників, чи встигає засвоювати матеріал, чи має потребу в додатковій допомозі з боку школи або батьків. На початку і при завершенні кожного навчального півріччя проводиться атестація учнів. Проходить вона індивідуально, у формі бесіди з самою дитиною та її батьками. Її ціль – допомогти дитині визначити проблемні точки в навчанні і зрозуміти, над чим потрібно працювати в майбутньому. При цьому вчитель виконує тут роль лише модератора, ставить навідні питання, допомагає дитині сформулювати думку, але не нав'язує свою точку зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з теми виявив, що головним в шведській шкільній освіті є розвиток талантів та здібностей дитини. Працюючи

з дітьми, вчитель бере на себе роль, скоріше, помічника, ніж суворого педагога з указкою [2].

Як зазначає наша співвітчизниця М. Михацька, яка за першою освітою інженер-механізатор теплотехнічних процесів, за другою – режисер, а за третьою – шкільна вчителька, все зазначене вище звучить здорово, але маю підозру, що є і мінуси. Третю освіту вона здобула в Швеції, і вже три роки працює вчителькою біології, хімії, фізики та математики в старших класах. Два роки в муніципальній школі і один рік в приватній школі міста Мальме. Вона поділилась своїм досвідом викладання в шведській школі і розповіла про те, чому шведи орієнтуються на фінів, і що б вона втілила в шведську школу з української [4].

Отже, вона стверджує, що в Швеції орієнтуються на фінську систему освіти. Вона добра тим, що не така залежна від політиків, як шведська. Сама професія вчителя у Фінляндії має високий статус в суспільстві, а вчителі отримують хорошу заробітну плату. В Швеції ж навпаки відчутним є дефіцит вчителів, школи обладнані по-різному і це залежить від муніципальної влади. Заробітна плата тут нижча ніж у фінів, проте вчителі шведських шкіл часто перевантажені. Адже крім навчання є ще тьюторство.

Тьютор – це не вчитель, це хтось інший. Адже головна задача для вчителя – наповнити групу дітей (клас) знаннями, які вимагає програма. І незалежно від того, на якому рівні знання цих дітей, чи прагнуть вони цього чи ні, всі учні повинні прийти в задану кінцеву точку разом (більш-менш успішно). Це потребує великої напруги, знань, підготовки та відчайдушної майстерності від вчителя. Тьютор діє інакше. Він визначає мапу інтересів та здібностей кожного учня, допомагає скласти індивідуальний освітній маршрут і швидко та ефективно просуватися вперед, використовуючи природню цікавість та енергію пізнання дитини. Він – фахівець з розвитку дитини, той хто знає, як ефективно вчитися та, спираючись на сильні сторони, прибираючи прогалини та перешкоди, налаштовує процес навчання так, щоб дитина змогла отримувати задоволення і радість. Тобто, виходячи із навичок, здібностей та бажань дитини, допомагає виробити ідеальну траєкторію руху [3].

У тьютора немає універсальної стратегії – прокладеної дороги, якою діти йдуть «строєм» – один за одним. Кожна дитина – це унікальний і самостійний мандрівник. Адже дитина завжди «знає», що їй до душі, «знає» свою природу. Так само жолудь безперечно «знає» ким бути та (за сприятливих умов) неодмінно виросте в великий дуб. І як би ми не намагалися виростити з жолудя яблуню – це марно. Природа у будь-якому разі візьме своє. «Знає» тут в лапках, бо дитина не може усвідомлювати це з самого початку. Таким фахівцем з усвідомлювання і є тьютор. Він допомагає прибрати лапки та зробити процес знання (самовизначення) явним.

Синонімів до слова тьютор багато: старший товариш, друг, наставник, ментор, тренер, коуч. Цілі та інструменти роботи тьютора сильно відрізняються від цілей вчителя [3].

У контексті аналізу досліджуваної проблеми, М. Михацька [4] зазначає, що в Швеції за кожним учителем закріплено учнів, для яких він стає куратором.

Учні можуть звертатись до нього зі своїми проблемами. І якщо хтось починає просідати в навчанні, то мій обов'язок, як куратора, з'ясувати, що відбувається і повернути все на правильний шлях. Додайте до цього досить складну систему оцінювання (якщо її застосовувати неформально, а так як вона була задумана).

Все це лягає на низький контроль за якістю викладання з боку держави. З одного боку, свобода – це безумовно, добре, але з іншого боку, хочеться на базовому рівні мати більше структури, дисципліни та контролю. Сьогодні в Швеції намагаються ці моменти підтягнути. Наприклад, детально прописані навчальні програми і той обсяг знань, який мають засвоїти школярі на виході, тобто завершенні навчання у школі.

В цілому, вважає вона, потрібна середина між тим, як організоване навчання в Україні і тим підходом, який застосовують у Швеції. Зокрема, з шведської системи я б взяла гнучкий підхід до вибору інструментів викладання, які є у вчителя. З української системи – ту саму структуру, дисципліну, більш високі вимоги до знань [4].

Все зазначене вище і зумовило мету статті, а саме: висвітлити особливості психологічного самопочуття дітей в школах Швеції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проаналізуємо глибше систему освіти в Швеції. Отже, з 6-річного віку кожна дитина в Швеції має право на безплатну (це означає, що воно фінансується за допомогою податків) освіту в школі. Закон Швеції «Про освіту» прописує дев'ять років обов'язкового навчання в школі для всіх дітей.

Обов'язкова шкільна освіта в Швеції розуміє три етапи навчання: початкова школа – lågstadiet (1-3 класи), середні класи – mellanstadiet (4-6 класи), старші класи – högstadiet (7-9 класи). Після закінчення обов'язкової 9-річної школи йде гімназійна освіта (10-12 класи) [2].

Для вступу в гімназійні класи (10-12 роки навчання) учні повинні мати прохідні бали з шведської, англійської мов та математики. Навчання в гімназії не є обов'язковим, проте, гімназію потрібно закінчити, якщо плануєш далі навчатись в університеті, а також щоб влаштуватись на роботу за деякими спеціальностями одразу після школи. В 2020 році приблизно 72% учнів гімназійних класі отримали свідоцтва про закінчення повної 12-річної середньої школи [2].

Інша українка А. Заможська [1], розповіла, що у Швеції немає однієї школи – є три: 1-4 класи, 5-9 та 10-11 – і це все окремі школи. Цікаво, що в цій країні взагалі немає батьківських зборів. Учні перебувають у школі до 14 год. 30 хв або ж до 15 год. 30 хв. залежно від того, які у цей день заняття. У нас це називають позашкільною освітою – різьблення по дереву, шиття, спорт. Окремо проводиться обов'язкове викладання гри на музичних інструментах на вибір. Спочатку – теорія, а вже у старших класах – практика.

Крім того, школярі вивчають такі предмети як «Релігія» та «Суспільство». У школі розповідають про партії в парламенті, оподаткування та інші речі, які стосуються суспільного життя. Один раз на тиждень з дітьми, які не зрозуміли попереднього матеріалу, безкоштовно займаються вчителі. Дітям, що відстають, також дають індивідуальні домашні завдання.

А. Заможська зазначає, що на уроках праці дітей не змушують робити однакові речі. Серед іншого, там вчать готувати їсти, але при цьому в школах є повністю функціональні кухні. Є також цікавий урок – орієнтування на місцевості. Це пов'язано з тим, що Швеція – лісова країна [1].

Ручки, зошити та олівці видає школа. Діти під час уроків пишуть олівцями з гумкою. Поняття правопису немає. Єдине правило для всіх учнів – текст має бути написаний читабельно та правильно. Система оцінювання з 1 по 11 клас – від А до F. При цьому F є найнижчою оцінкою. Домашні завдання задають у невеликій кількості.

Діти у Швеції навчаються, їздять до школи та харчуються коштом комуни, тобто для них та їхніх батьків це безкоштовно. Харчування залежить від комуни та чим вона багатша чи більша, тим воно краще. Харчування організоване за принципом шведського столу та ділиться на кілька столів. Перший – звичайний, для всіх, другий – для вегетаріанців, третій – для дітей з алергіями та четвертий – для дітей з дієтами (біля нього прізвище дитини). Діти їдять те, чого хочуть і скільки хочуть. Меню батькам надсилають на електронну пошту щотижня.

Також у школі є буфет, де дуже смачно та дешево готують. Поруч знаходяться кафе та супермаркет, де теж нічого не заборонено купувати. Понять пільгових категорій дітей немає. Але воно і не потрібне – якщо у комуні для всіх дітей все в школах безкоштовно, зазначає А. Заможська [1].

Висновки. Аналіз теоретичних джерел з проблеми дослідження виявив: шведи вважають, що кожна людина само собою є важливою і цінною. Чи стане вона академіком після школи, це вже її рішення. Головне, що вона закінчує школу психологічно готовою до самостійного життя і до вибору. Цим і є привабливою шведська система освіти.

Література

1. Відмінності з Україною величезні: у мережі показали та розповіли, як навчаються та харчуються в школах Швеції. URL: <https://apostrophe.ua/ua/news/world/europe/2022-01-18/otlichiya-s-ukrainoy-ogromnyie-v-seti-pokazali-i-rasskazali-kak-uchatsya-i-edyat-v-shkolah-shvetsii-/256271> (
2. Повага до особистості – зі школи. URL: <https://ru.sweden.se/lyudi-i-obschestvo/obschestvo/uvazhenie-lichnosti-so-shkolnoj-skami>.
3. Хто такий «тьютор» і навіщо він потрібен? URL: <https://ranok-school.com/2020/03/27/khto-takyj-tiutor-i-navishcho-vin-potriben/>
4. Шведська школа: всі вільні. URL: <https://lb.ua/society/>

Смерека Г. І.,
методист кафедри змісту і
методик навчальних предметів ТОКІПО
g.smereka@ippo.edu.te.ua

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Постійне оновлення й вдосконалення технологій і змісту підготовки фахівців на основі компетентнісного підходу є важливою проблемою реформування системи освіти в Україні, тому готовність майбутніх фахівців до